Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Poua de les Torras

Sant Quirze Safaja

Ubicació

Comarca:	Moianès
Lloc/Adreça:	Les Torras. Sud-est de Sant Quirze Safaja
Emplaçament	C-1413b direcció les Torres. A les Torres el camí de la dreta i travessar el Tenes.
Alçada:	566

Coordenades:

Latitud:	41.71953
Longitud:	2.17529
UTM Est (X):	431400
UTM Nord (Y):	4618965

Classificació

Número de fitxa	08239 - 164
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Contemporani Popular
Segle	XVIII
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	08239A005000440000TK

Fitxes associades:

Les Torras

Autoria de la fitxa	Núria Cabañas
Data de registre de la fitxa:	dc., 29/01/2020 - 01:00

Descripció

La poua de les Torras es troba situada sota les Torras, a la banda dreta del Tenes. Es tracta d'una estructura soterrada de grans dimensions de planta circular amb la coberta en volta de pedra. Les parets estan construïdes amb pedra i argamassa. A la coberta es conserven les tres obertures de planta rectangular dimensions per facilitar l'entrada i l'extracció del gel tapades amb una reixa metàl·lica.

Observacions:

En un document de l'any 1640 es documenta la indústria del gel i la disputa per l'aigua de la riera de Tenes entre la família Torras i la família del molí de Llobateres. Segons el document Pere Pau Torras havia construït una bassa al costat de la reclosa per obtenir més gel pels seus pous i els Llobateres creien que els perjudicava perquè estava connectada amb la reclosa del molí.

Història

Els pous de glaç eren dipòsits per emmagatzemar el glaç que es feia a les basses o geleres, prop dels rius o torrents, indrets on estava garantides les glaçades hivernals. En molts indrets del territori es documenta l'explotació del gel ja des del segle XIV. No obstant, a la zona del Moianès no s'inicia la seva explotació fins al segle XVI; moment en què l'ús de la neu i del gel en l'àmbit alimentari però sobretot mèdic afavoreixen la seva difusió. Davant aquest fet, es van iniciar la construcció de pous i dipòsits públics prop de les grans ciutat per garantir-ne l'aprovisionament. La zona del Moianès tingué el moment de major rendiment durant els segles XVII, XVIII i XIX, moment en que l'explotació i comercialització del gel representa una nova font d'ingressos. A Sant Quirze Safaja algun dels pous va estar en funcionament fins el primer quart del segle XX, malgrat l'aparició del gel artificial amb l'arribada de l'electricitat i els transports moderns. Aquests últims pous ja no comercialitzaven amb comerços o hospitals de Barcelona, sinó que eren per ús propi. Els pous de glaç són construccions soterrades o semisoterrades de planta circular i tronc cilíndric amb coberta de volta. Les parets estan construïdes de pedra de paredar revestides amb un arrebossat com a mecanisme d'aïllament. Moltes vegades una de les parets estava adossada a un marge en desnivell, fet que afavoria el canal de desguàs per l'evacuació de l'aigua de desglaç i per realitzar la neteja anual de l'estructura. El gel es recollia a l'hivern a les basses o rieres properes al pou. L'emmagatzematge consistia en col·locar una capa vegetal entre les capes de gel i a les parets del pou amb l'objectiu de perdre el mínim de gel. Un cop el pou estava ple es tapada amb una capa de terra per aconseguir l'aïllament i conservar el màxim de temps el gel.

Bibliografia

AAVV. (2002): XXIII Ronda Vallesana: Sant Quirze de Safaja: 27 d'octubre de 2002. Unió excursionista de Sabadell 2002. Sabadell. CAPDEVILA, J. (1997): "3segles de comerç amb el glaç. Les poues, una indústria desapareguda." A TRUC, revista del Moianès. Editat per l'Associació Catalana de Premsa Comarcal (ACPC). Núm. 134-135. DANTÍ, C; CANTARELL, C; CORNELLAS, P. (2007): Pous de glaç al Vallès Oriental. Col·lecció Patrimoni. Consell Comarcal del Vallès Oriental. Granollers PLADEVALL, A. (2018): Sant Quirze Safaja. Un poble de frontera. Editat per Ajuntament de Sant Quirze Safaja.